

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Ради Оператора
системи електронних платежів
Національного банку України,
протокол від 27 березня 2024 року № 21
Зі змінами
протокол від 22 жовтня 2024 року № 23

**Система електронних платежів
Національного банку України
(версія СЕП-4.1)**

**Загальні правила реалізації стандарту ISO 20022,
спільні для всіх інструментів**

**Частина 6. Управління рахунками. Функціональний опис
Додаток. Застосування до миттєвого переказу СЕП**

Версія 1.2

на 12 аркушах

2024

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД
Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

V/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

ІСТОРИЯ ЗМІН

Дата	Версія	Опис
15.09.2023	1.0	Затверджено за № В/52-0008/108824
27.03.2024	1.1	Додано щодо використання camt.050 під час виконання Forced Debit. Затверджено Радою Оператора СЕП, протокол від 27.03.2024 № 21. Зареєстровано 02.04.2024 за № В/57-0001/39968
вересень 2024	1.2	Додано роз'яснення щодо відображення стану рахунку учасника СЕП в СА учасника

СКЛАЛИ

Назва підрозділу	ПІБ
Департамент інформаційних технологій Управління розроблення банківських інформаційних систем	Михайлова В.В. Грибанов О.С.

УЗГОДЖЕНО

Назва підрозділу	Посада	ПІБ
Департамент інформаційних технологій	Директор	Нагорнюк В.В.

Зміст

1. Загальні відомості	3
1.1. Стосовні документи	3
2. Технічні рахунки учасників	3
2.1. Рахунки в Головній книзі НБУ	3
2.2. Рахунки для обліку розрахунків за миттєвим переказом СЕП	3
2.2.1. Ідентифікація ТКРМП	4
2.2.2. Облік платежів на технічних рахунках та в СА учасника	5
2.3. Перерозподіл коштів учасника між ТКР і ТКРМП	6
3. Робота учасників МП СЕП за консолідованим коррахунком	6
3.1. Модель з опосередкованою участю філій (3 модель)	7
3.2. Модель з безпосередньою участю філій (4 модель)	7
4. Відображення миттєвого переказу СЕП	8
4.1. Облік залишків та оборотів	8
4.2. Повідомлення про списання / зарахування коштів (camt.054)	9
4.3. Запити про стан рахунків і лімітів (camt.003, camt.009)	9
4.4. Інформація про стан рахунку (camt.004)	10
4.5. Виписки (camt.053)	10
4.6. Надання відомостей про стан рахунку та ліміти за ініціативою ЦОСЕП	11
4.7. Ведення субрахунків філій головним банком 4 моделі	11
5. Прийняття рішення про проведення / відхилення початкового платежу	11
6. Особливості повернення коштів за миттєвим переказом СЕП	11

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

1. Загальні відомості

У даному документі розглядаються особливості управління технічними рахунками в ЦОСЕП з урахуванням впровадження в СЕП миттєвих переказів (далі – МП СЕП).

1.1. Стосовні документи

Терміни, скорочення та умовні позначення наведені в документі «Система електронних платежів Національного банку України (СЕП-4). Загальні правила реалізації стандарту ISO 20022, спільні для всіх інструментів. Частина 1. Загальні поняття та домовленості» і в додатку до нього «Застосування до миттєвого переказу СЕП».

Відкриття і використання рахунків учасників СЕП у Національному банку визначено в Інструкції про виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті, затвердженій Постановою Правління Національного банку України від 03.03.2023 № 16.

Загальні принципи обліку розрахунків у СЕП, ведення відповідних рахунків та управління ними наведені в документі «Система електронних платежів Національного банку України (СЕП-4). Загальні правила реалізації стандарту ISO 20022, спільні для всіх інструментів. Частина 6. Управління рахунками. Функціональний опис» (далі – «Управління рахунками»), додатком до якого є даний документ. Якщо відмінності не зазначено в даному документі, то положення «Управління рахунками» застосовні до управління рахунками, що використовуються для МП СЕП.

Функціональний опис і хореографія повідомлень СЕП при здійсненні миттєвого переказу СЕП подано в документі «СЕП-4). Функціональний опис. Реалізація миттєвого переказу (на рівні агент-ЦОСЕП-агент)».

Особливості роботи з технічними рахунками в ЦОСЕП під час використання інструменту Forced Debit описано в документі «СЕП-4. Загальні правила реалізації стандарту ISO 20022, спільні для всіх інструментів. Частина 7. Реалізація інструменту Forced Debit і розрахунків за клірингом НПС «ПРОСТІР» за рахунками учасників СЕП в НБУ».

Усі повідомлення ISO, що згадуються в даному документі, описано у відповідних специфікаціях. Умови перевірки вхідних повідомлень та коди помилок описано в додатках до цих специфікацій.

2. Технічні рахунки учасників

2.1. Рахунки в Головній книзі НБУ

Миттєві перекази СЕП відображаються на рахунку учасника СЕП в Національному банку. Окремих рахунків в Головній книзі НБУ для миттєвих переказів СЕП не запроваджується.

2.2. Рахунки для обліку розрахунків за миттєвим переказом СЕП

Для цілей даного документу слід відрізнити платіжні повідомлення:

- інструменту "кредитовий переказ" – повідомлення *pacs.008*, *pacs.009*, *pacs.004*, реалізовані в СЕП-4.0;
- інструменту "Forced Debit" – повідомлення *pacs.010*, реалізоване в СЕП-4.0;
- інструменту "миттєвий кредитовий переказ" – повідомлення *pacs.008*, реалізоване в СЕП починаючи з версії 4.1.

Як зазначалося в документі «Управління рахунками», в СЕП-4.0 для учасника СЕП існував технічний рахунок тільки одного типу, ТКР.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

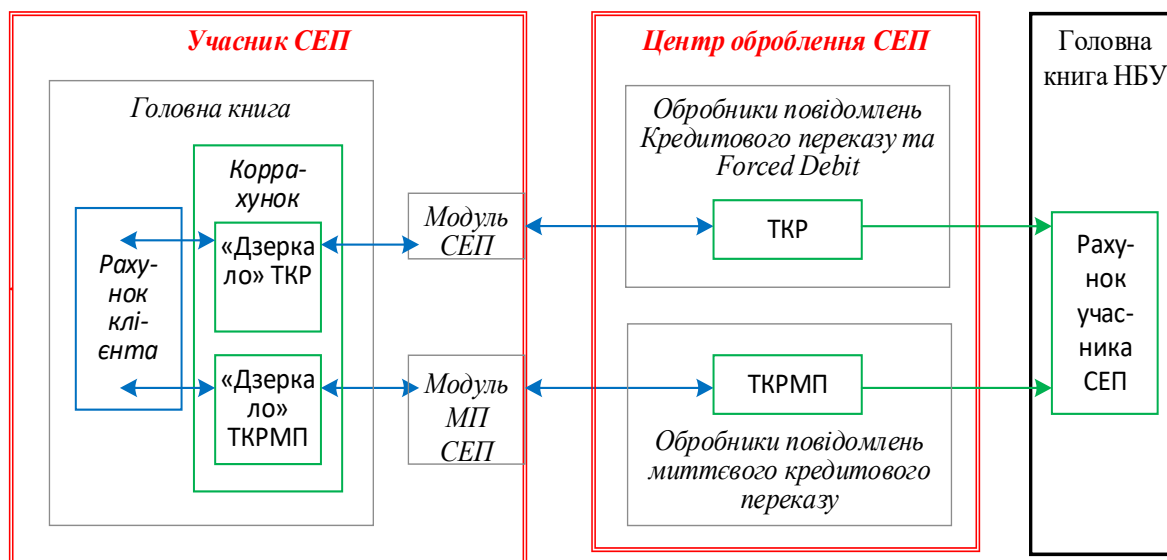

V/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

У СЕП-4.1 для обліку миттєвих переказів СЕП учасника СЕП впроваджуються додатковий технічний рахунок.

Таким чином, для обліку розрахунків учасника СЕП залежно від інструменту у ЦОСЕП ведуться окремі технічні рахунки:

- ТКР для інструментів "кредитовий переказ", "Forced Debit" (які були реалізовані в СЕП-4.0);
- ТКРМП для інструменту "миттєвий кредитовий переказ СЕП".

Величина коштів, яка фактично наявна в учасника СЕП для розрахунків через СЕП, являє собою суму ТКР і ТКРМП (і ця сума відповідає залишку на рахунку учасника СЕП в Головній книзі НБУ). Проте для виконання миттєвого переказу СЕП учасник може розпоряджатися тільки сумою на ТКРМП, а для кредитового переказу – тільки сумою на ТКР.

Зрозуміло, що коли учасник СЕП не бере участь в МП СЕП, то ТКРМП для нього не ведеться.

Під час надання статистичної звітності, обліку обов'язкових резервів тощо величина коррахунку учасника СЕП має відповідати значенню коррахунку в Головній книзі НБУ. Вона обраховується як сума ТКР і ТКРМП і подається як одне значення, без розбивки на ТКР і ТКРМП.

2.2.1. Ідентифікація ТКРМП

Ідентифікатор ТКРМП формується (аналогічно ідентифікатору ТКР) як 10-символьний рядок такого складу:

- 1 символ – константа „2” – тип рахунку (саме цей символ відрізняє ТКРМП від ТКР);
- 2-4 символи – буквений код валюти (для гривні це „UAH”);
- 5-10 символи – код ID НБУ учасника з лідуючими нулями.

За таким самим принципом формується ідентифікатор „технічного рахунку філії в МП СЕП” (скорочено – ТРФМП) (про який див. нижче, в розділі про роботу за 4 моделлю).

У реквізитах повідомлень, які містять тип рахунку у пропріетарній схемі, позначення типу рахунку («TKR» для «рівня коррахунку» або «TRF» для «субрахунку філії») залишаються однаковими для ТКР і для ТКРМП.

Отже, технічні рахунки, що використовуються в СЕП після запровадження МП СЕП, розрізняються в ідентифікації рахунку таким чином:

1) різновид переказу, який відображається на рахунку, відрізняється за першим символом ідентифікатора рахунку:

- «1» для кредитового переказу та інструменту "Forced Debit" (тобто ТКР або ТРФ);
- «2» для миттєвого кредитового переказу (тобто ТКРМП або ТРФМП);

2) рівень рахунку («коррахунок» чи «субрахунок філії») відрізняється за реквізитом **Пропріетарна назва (Proprietary) <Prtry>**:

- ТКР – технічний рахунок учасника (тобто ТКР або ТКРМП);
- ТРФ – технічний рахунок філії (тобто ТРФ або ТРФМП).

Отже, технічні рахунки мають таку ідентифікацію:

Тип рахунку	Платіжний інструмент	
	Кредитовий переказ і "Forced Debit"	Миттєвий переказ СЕП
Технічний рахунок учасника	Назва: TKP Ідентифікатор: 1UAHnnnnnnn реквізит <Prtry>: TKR	Назва: TKPMP Ідентифікатор: 2UAHnnnnnnn реквізит <Prtry>: TKR
Технічний рахунок філії	Назва: TRF Ідентифікатор: 1UAHnnnnnnn реквізит <Prtry>: TRF	Назва: TRFMP Ідентифікатор: 2UAHnnnnnnn реквізит <Prtry>: TRF

Для учасника СЕП, який не є учасником МП СЕП, ТКРМП і ТРФМП не використовуються. Отже, він, як і до впровадження МП СЕП, оперує тільки рахунками типу «1UAH...».

2.2.2. Облік платежів на технічних рахунках у ЦОСЕП

1. Відображення миттєвих переказів СЕП на технічних рахунках учасників у ЦОСЕП здійснюється за принципом валових розрахунків (Gross Settlement), за кожною окремою трансакцією. Миттєві перекази СЕП приймаються у межах залишку на ТКРМП.

2. Для ТКРМП впроваджуються такі самі засоби керування рахунком (ліміти, блокування), як і для ТКР. Для ТКР і для ТКРМП ліміти і блокування визначаються і встановлюються окремо.

2.2.3. Облік платежів у СА учасника

1. Принципи бухгалтерського обліку розрахунків, здійснених через СЕП, передбачають наявність таких рахунків:

У Головній книзі учасника СЕП – власника коррахунку (і відповідно в його системі автоматизації) ведеться один кореспондентський рахунок банку, який відкрито в Національному банку (за балансовим рахунком 1200 “Кореспондентський рахунок банку в Національному банку України” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України”), залишок коштів за яким дорівнює залишку коштів за рахунком учасника СЕП в НБУ – тобто за кореспондентським рахунком банку, відкритим в Національному банку за балансовим рахунком 3200 “Кореспондентські рахунки банків-резидентів” Плану рахунків бухгалтерського обліку Національного банку України.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

У разі надання права участі в СЕП «інший установі» ця установа відкриває в своєму балансі аналогічне «дзеркало» рахунка учасника СЕП в НБУ. (*Примітка.* У Національному банку Рахунок учасника СЕП-«іншої установи» відкривається на балансовому рахунку 3250 «Рахунки інших установ» Плану рахунків бухгалтерського обліку НБУ).

Впровадження миттєвого переказу СЕП не змінює цих принципів і не призводить до відкриття нових рахунків для відображення МП СЕП у системах автоматизації учасників СЕП і Національного банку.

Учасник СЕП обліковує всі платежі, здійснені через СЕП, на зазначеному рахунку безвідносно до того, за яким інструментом СЕП (кредитовим переказом, миттєвим переказом СЕП, Forced Debit) вони були виконані.

Відповідним чином Учасник при поданні звітності, обліку норми резервів тощо ураховує стан саме цього рахунку, не виокремлюючи при цьому «миттєвого переказу СЕП» від інших видів розрахунків через СЕП.

2. Проте учасник має ураховувати, що від ЦОСЕП він отримуватиме окрему інформацію про стан ТКР і окрему – про стан ТКРМП. Тому учасник має одночасно організувати окремий технологічний облік, тобто вести два умовних «дзеркала» ТКР і ТКРМП на технологічному рівні:

- для звіряння інформації про стан рахунку в СА з тією, що він отримує від ЦОСЕП окремо для ТКР і окремо для ТКРМП,
- для визначення сум коштів, якими він може розпорядитися для виконання початкових платежів окремо для виконання кредитового переказу і окремо для виконання миттєвого переказу СЕП.

Учасник самостійно реалізує такий технологічний облік. Спосіб реалізації технологічного обліку не спричиняє впливу на відображення розрахунків через СЕП у Головній книзі, у балансі та іншій звітності щодо стану коррахунку учасника.

2.3. Перерозподіл коштів учасника між ТКР і ТКРМП

1. На момент підключення учасника до функціоналу МП СЕП величина його ТКРМП дорівнює 0.

2. Для переміщення коштів з ТКР на ТКРМП і навпаки учасник використовує повідомлення *camt.050*. У результаті його обробки в ЦОСЕП вказана в ньому сума коштів переноситься з одного із цих рахунків на інший. Загальна сума коштів, наявних у учасника, при цьому не змінюється.

3. У ході виконання списання з технічних рахунків учасника за інструментом *Forced Debit* (безспірного списання, стягнення, розрахунків за результатами клірингу НПС «ПРОС-ТІР» тощо) за допомогою *pacs.010* у разі, якщо коштів для списання на ТКР не вистачає, ЦОСЕП виконує примусове переміщення суми нестачі з ТКРМП на ТКР і оформляє це переміщення як *camt.050* на адресу учасника.

4. Переміщення коштів між ТКР і ТКРМП засобами *camt.050* для цілей даного документу не вважається «платіжною операцією», «платежами» і «переказом коштів через СЕП». Відповідно, надалі в цьому документі під цими термінами мається на увазі виключно переказ коштів, здійснений за повідомленнями *pacs.008*, *pacs.009*, *pacs.004*, *pacs.010*.

3. Робота учасників МП СЕП за консолідованим коррахунком

Архітектура взаємодії учасника з ЦОСЕП (безпосередня чи опосередкована участь в СЕП; обслуговування ASPSP через розрахунковий рахунок в банку) при виконанні миттєвого переказу СЕП визначається його моделлю участі в СЕП. Тобто безпосередньо взаємодіяти з ЦОСЕП для виконання миттєвого переказу СЕП можуть тільки безпосередні учасники СЕП;

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

решта учасників розрахунків виконують миттєві перекази СЕП через тих самих Агентів-посередників, що й кредитовий переказ.

У разі роботи в СЕП за моделлю обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку учасник МП СЕП виконує миттєвий переказ СЕП за тією самою моделлю.

У ЦОСЕП ведеться (аналогічно одному ТКР) один ТКРМП – для головного банку, на якому відображаються всі розрахунки і головного банку, і філій.

Головний банк організовує облік розрахунків філій на свій розсуд (зокрема, може обліковувати всі розрахунки філії в СЕП на одному субрахунку, а може відкрити окремі субрахунки для обліку кредитового переказу і для обліку миттєвого переказу СЕП).

Головний банк самостійно визначає, які зі своїх філій він підключає до МП СЕП.

Оскільки ТКРМП відкривається для головного банку, то для участі філії в МП СЕП головний банк також обов'язково має бути учасником МП СЕП, навіть якщо він сам не збирається виконувати миттєві перекази СЕП.

⇒ Питання, чи користуватиметься попитом ситуація «головний банк не виконує МП СЕП, а філії виконують» і чи потрібні будуть відповідні ознаки в нормативно-довідковій інформації СЕП, буде опрацьовано пізніше спільно з учасниками, що працюють в СЕП за консолідованим коррахунком.

3.1. Модель з опосередкованою участю філій (3 модель)

Учасники взаємодіють з ЦОСЕП для виконання МП СЕП виключно через ВМС головного банку. Взаємодія між філією та головним банком при виконанні миттєвого переказу СЕП реалізується у ВМС на розсуд головного банку.

Миттєві перекази між філіями даного банку, а також між головним банком і філіями (аналогічно хореографії кредитового переказу) виконуються засобами ВМС і до СЕП не потрапляють.

3.2. Модель з безпосередньою участю філій (4 модель)

Головний банк і філії виконують обмін повідомленнями миттєвих переказів СЕП із ЦОСЕП самостійно і незалежно один від одного.

Для окремого обліку розрахунків безпосередніх учасників та реалізації засобів керування ними з боку головного банку в ЦОСЕП і для головного банку, і для кожної філії-учасника МП СЕП ведеться ТРФМП, на якому обліковуються обороти даного безпосереднього учасника СЕП за миттєвими переказами СЕП.

Цей рахунок повністю аналогічний ТРФ, за яким виконується облік кредитового переказу і Forced Debit, з єдиною відмінністю: в ідентифікаторі ТРФМП перший символ дорівнює «2».

Головний банк керує можливостями філій щодо виконання МП СЕП такими самими засобами, як і для кредитового переказу, за допомогою того самого набору повідомлень, що вже реалізовано в СЕП-4.0:

- установлює в ЦОСЕП для ТРФМП умови, які обмежують роботу філій в МП СЕП (так звані ліміти);
- отримує від ЦОСЕП інформацію про платежі, здійснені філіями;
- обліковує у своїй САБ загальні суми платежів, виконаних філіями через СЕП („ведення субрахунків філій”)

з єдиною відмінністю: у повідомленнях СЕП замість ідентифікатора ТРФ вказується ідентифікатор ТРФМП.

Для ТРФМП впроваджуються такі самі засоби керування рахунком з боку головного банку (ліміт технічного рахунку та ліміт початкових оборотів), як і для ТРФ. Для ТРФ і для ТРФМП ліміти встановлюються окремо.

Якщо є потреба перерозподілити кошти, якими може розпоряджатися філія, між ТРФ і ТРФМП, то головний банк не виконує фізичного переміщення коштів між ними (як це робиться для ТКР і ТКРМП), а збільшує / зменшує можливості філії шляхом установки лімітів (наприклад, для ТРФ зменшує, а для ТРФМП збільшує). Сама філія не може виконувати перерозподіл коштів між цими рахунками.

4. Відображення миттєвого переказу СЕП

4.1. Облік залишків та оборотів

1. Для обліку виконаних миттєвих переказів СЕП на ТКРМП/ТРФМП у ЦОСЕП ведеться облік таких самих оборотів, як для ТКР/ТКРМП:

Назва типу оборотів	Відображаються платіжні повідомлення	Позначення параметру в блоці Стан рахунку (Multilateral Balance) <i>camt.004</i>	
		Пропріетарна назва (Proprietary) <Tp/Prtry>	Ознака кредит/ дебет (Debit Credit Indicator) <CdtDbtInd>
Початкові кредитові	інструменту „Миттєвий кредитовий переказ”, відправлені власником даного рахунку: <i>pacs.008-МП</i>	CPBL	CRDT
Кредитові у відповідь	інструменту „Миттєвий кредитовий переказ”, отримані власником даного рахунку: <i>pacs.008-МП</i>	DPBL	CRDT
Початкові дебетові	—	CPBL	DBIT
Дебетові у відповідь	—	DPBL	DBIT

Оскільки в інструментах миттєвого переказу СЕП передбачено тільки кредитовий переказ (дебетових інструментів не передбачено), то дебетові обороти за ТКРМП/ТРФМП завжди є нульовими.

2. Переміщення коштів між ТКР і ТКРМП не розглядаються як «платежі, виконані через СЕП», і обліковуються в окремих типах оборотів, що запроваджуються і для ТКР, і для ТКРМП:

Назва типу оборотів	Відображаються платіжні повідомлення	Позначення параметру в блоці Стан рахунку (Multilateral Balance) <i>camt.004</i>	
		Пропріетарна назва (Proprietary) <Tp/Prtry>	Ознака кредит/ дебет (Debit Credit Indicator) <CdtDbtInd>
Початкові кредитові	Списання коштів з рахунку за допомогою <i>camt.050</i>	LTSF	DBIT

Кредитові у відповідь	Зарахування коштів на рахунок за допомогою <i>camt.050</i>	LTSF	CRDT
-----------------------	--	------	------

Примітка. Позначення в реквізиті **Пропрієтарна назва (Proprietary)** запозичено зі стандартного довідника ISO 20022 № 82 «SystemBalanceType», де позначенню «LTFSF» відповідає розшифровка «LiquidityTransfer».

3. Таким чином, «денний залишок» за ТКР становить:

- сальдо оборотів за платіжними операціями, виконаними за інструментами "кредитовий переказ" і "Forced Debit" (*pacs.008* кредитового переказу, *pacs.009*, *pacs.004*, *pacs.010*);
- мінус початкові кредитові обороти за ТКР за *camt.050* (переказ з ТКР на ТКРМП);
- плюс кредитові обороти у відповідь за ТКР за *camt.050* (переказ з ТКРМП на ТКР).

«Денний залишок» за ТКРМП становить:

- сальдо оборотів за миттєвими переказами СЕП (*pacs.008* миттєвого переказу СЕП);
- мінус початкові кредитові обороти за ТКРМП за *camt.050* (переказ з ТКРМП на ТКР);
- плюс кредитові обороти у відповідь за ТКРМП за *camt.050* (переказ з ТКР на ТКРМП).

4.2. Повідомлення про списання / зарахування коштів (*camt.054*)

Хореографія повідомлень МП СЕП не передбачає відправку учасникам *camt.054* за результатами виконання миттєвого переказу СЕП. Тому єдиною інформацією, пов'язаною з миттєвими переказами СЕП, яку учасник може отримати від ЦОСЕП за ініціативою ЦОСЕП, є повідомлення про списання або зарахування коштів з/на ТКР і ТКРМП у результаті виконання *camt.050*. У цьому разі ЦОСЕП одночасно надсилає учаснику два повідомлення:

- одне – про списання з ТКР або ТКРМП;
- друге – про зарахування на ТКРМП або ТКР відповідно.

Коли відправником є головний банк за 4 моделлю, то додаються ще два повідомлення:

- одне – про списання з ТРФ або ТРФМП головного банку;
- друге – про зарахування на ТРФМП або ТРФ головного банку відповідно.

Структура такого *camt.054* не змінюється порівняно з СЕП-4.0, а правила заповнення мають такі відмінності:

- для ТКРМП/ТРФМП в ідентифікаторі рахунку першим символом є «2»;
- у блоці **Деталі запису/Група трансакцій (Entry Details/Batch)** <NtryDtls/Btch> реквізити **Ідентифікатор повідомлення (Message Identification)** <MsgId> і **Ідентифікатор імені оригінального повідомлення (Payment Information Identification)** <PmtInfl> описують «первинне повідомлення» *camt.050*.

4.3. Запити про стан рахунків і лімітів (*camt.003*, *camt.009*)

Запит *camt.003*, *camt.009* може містити будь-який набір технічних рахунків, у тому числі в одному запиті можуть бути разом і ТКР/ТРФ, і ТКРМП/ТРФМП.

Відповідь *camt.004*, *camt.010* включатиме той самий набір технічних рахунків, що й запит, тобто в одній відповіді також можуть бути разом і ТКР/ТРФ, і ТКРМП/ТРФМП.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до: 31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

B/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

4.4. Інформація про стан рахунку (*camt.004*)

1. Оскільки в інструментах миттєвого переказу СЕП реалізується тільки схема кредитового переказу, то при обліку миттєвих переказів СЕП можуть набувати значущих значень тільки кредитові обороти учасника (початкові і у відповідь). Тому в *camt.004* щодо рахунків ТКРМП, ТРФМП:

- для дотримання єдиної структури повідомлення незалежно від типу рахунку подаються всі 4 види оборотів, передбачених для відображення платежів;
- але обороти за «дебетовими платежами» завжди є нульовими.

2. Відомості про обороти, здійснені внаслідок переміщення коштів між ТКР і ТКРМП (далі в цьому пункті – обороти типу «LTSF»), подаються тільки для рахунку, що належить учаснику МП СЕП-власнику коррахунку, а саме:

- відомості про обороти типу «LTSF» включаються в відомості про рахунки і ТКРМП/ТРФМП (рахунку типа «2»), і ТКР/ТРФ головного банку (рахунку типа «1»);
- у відомостях про будь-який рахунок головного банку (ТКР, ТКРМП, ТРФ, ТРФМП) завжди подаються два блоки **Стан рахунку** (Multilateral Balance), що відповідають типу «LTSF», один з них про дебетові обороти і один про кредитові, навіть тоді, коли фактично переміщення коштів між ТКР і ТКРМП не було і ці обороти є нульовими;
- коли головний банк отримує відомості про рахунок філії, то в них відомості про обороти типу «LTSF» не подаються.

3. Для учасника СЕП, який не є учасником МП СЕП, блоки **Стан рахунку** (Multilateral Balance), що відповідають типу оборотів «LTSF», до *camt.004* не включаються.

4. Для філії при роботі за 4 моделлю, незалежно від її участі в МП СЕП, блоки **Стан рахунку** (Multilateral Balance), що відповідають типу оборотів «LTSF», до *camt.004* не включаються.

4.5. Виписки (*camt.053*)

Платіжні операції інструментів "кредитовий переказ" і "Forced Debit", миттєвий переказ СЕП і переміщення коштів між ТКР і ТКРМП за допомогою *camt.050* включаються в одну й ту саму виписку. Оскільки кожний блок Statement відповідає одному рахунку, то транзакції за ТКР і за ТКРМП вміщуються в окремі блоки Statement.

Виписка для учасника МП СЕП – безмодельного або головного банку за 3 моделлю – містить два блоки Statement:

- проводки за ТКР «1UAH...» (до цього Statement включаються платіжні операції інструментів "кредитовий переказ" і "Forced Debit", а також транзакції з *camt.050*, проведені за рахунком «1UAH...»);
- проводки за ТКРМП «2UAH...» (до цього Statement включаються миттєві перекази СЕП і транзакції з *camt.050*, проведені за рахунком «2UAH...»).

Для головного банку 4 моделі-учасника МП СЕП виписка містить такі Statement:

- проводки за ТКР «1UAH...» за операціями головного банку (до цього Statement включаються платіжні операції головного банку інструментів "кредитовий переказ" і "Forced Debit", а також транзакції з *camt.050*, проведені за рахунком «1UAH...»);
- проводки за ТКРМП «2UAH...» за операціями головного банку (до цього Statement включаються миттєві перекази СЕП головного банку і транзакції з *camt.050*, проведені за рахунком «2UAH...»).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович
Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000
Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

В/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00

- про платіжні операції філії, яка є учасником МП СЕП, подаються два Statement, один за ТРФ «1UAH...», другий за ТРФМП «2UAH...»;
- про платіжні операції філії, яка не є учасником МП СЕП, подається один Statement, за ТРФ «1UAH...».

Для філії 4 моделі – учасника МП СЕП виписка містить два блоки Statement:

- проводки за ТРФ «1UAH...», тобто за платіжними операціями інструменту "кредитовий переказ";
- проводки за ТРФМП «2UAH...», тобто за миттєвими переказами СЕП.

4.6. Надання відомостей про стан рахунку та ліміти за ініціативою ЦОСЕП

ЦОСЕП відправляє учаснику, для якого змінено ліміти/блокування щодо МП СЕП, окреме повідомлення *camt.004* про поточний стан ТКРМП/ТРФМП і поточні значення лімітів та блокувань аналогічно тому, як це робиться при зміні лімітів/блокувань для ТКР/ТРФ.

Навіть тоді, коли зміна лімітів/блокувань виконується одночасно для ТКР і ТКРМП (або для ТРФ і ТРФМП), наприклад при переході на новий календарний день, то ЦОСЕП надсилає два окремих *camt.004*.

4.7. Ведення субрахунків філій головним банком 4 моделі

Оскільки ЦОСЕП за своєю ініціативою не відправляє головному банку повідомлення про списання / зарахування коштів за миттєвими переказами СЕП за ТРФМП філій, то головний банк для ведення субрахунків філій має:

- вести субрахунки філій на підставі *camt.053*;
- у разі потреби більш частого оновлення інформації про ТРФМП самостійно періодично запитувати стан ТРФМП філій (*camt.003, camt.004*).

5. Прийняття рішення про проведення / відхилення початкового платежу

Платіжна інструкція на виконання миттєвого переказу СЕП приймається від учасника до ЦОСЕП тоді, коли задовольняються умови порівняння суми платежу з поточним станом ТКРМП / ТРФМП учасника-відправника, з урахуванням установлених лімітів, як описано в «Управлінні рахунками» для «кредитових платежів».

Аналогічно, *camt.050* приймається, коли задовольняються такі самі умови для ТКР / ТКРМП, з якого мають бути списані кошти.

При цьому ураховується такі особливості:

- 1) як вже зазначалося, суми списання / зарахування за *camt.050* ураховуються при визначенні поточного стану технічного рахунку;
- 2) коли для технічного рахунку, що аналізується, встановлено «ліміт початкових оборотів», то під вже виконаними «початковими кредитовими оборотами» слід розуміти:
 - суму початкових кредитових оборотів, обчислених за платіжними операціями;
 - плюс суму, списану з цього рахунку за *camt.050*.

6. Особливості повернення коштів за миттєвим переказом СЕП

Коли було здійснено миттєвий переказ СЕП, а потім Агент платника повертає відправнику кошти за цим переказом за допомогою *racv.004*, то це повернення здійснюється в рамках інструменту "кредитовий переказ", отже:

- сума, яку повернуто, відображається на ТКР (а не на ТКРМП);
- для визначення наявності коштів для повернення ураховується стан ТКР і ліміти, установлені для ТКР (а не ТКРМП і не установлені для нього ліміти).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шабан Олексій Володимирович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000150F0000F08C0000

Дійсний до:31.07.2025 10:20:41

Національний банк України

V/57-0001/141765
від 12.11.2024 18:00